
Quick-scan natuurwaarden Biezenkamp

Gemeente Leusden

22 december 2006

Verantwoording

Titel	Quick-scan natuurwaarden Biezenkamp
Opdrachtgever	Gemeente Leusden
Projectleider	ir. Luc Hoogenstein
Auteur(s)	ir. Luc Hoogenstein
Projectnummer	4492835
Aantal pagina's	24
Datum	22 december 2006
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
afdeling Water, Ruimte & Riolering
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon (030) 282 48 24
Fax (030) 288 94 84

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Kenmerk R001-4492835LUH-dmj-V02-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
1 Inleiding.....	7
1.1 Kader.....	7
1.2 Methode	7
1.3 Leeswijzer	8
2 Wettelijk kader: Flora-en-Faunawet.....	9
2.1.1 Ontheffing.....	10
2.1.2 Stappenplan	10
2.1.3 Zorgplicht.....	11
2.1.4 Rode lijsten en de Flora-en-Faunawet	11
3 Huidige situatie.....	13
3.1 Plangebied	13
3.2 Flora en fauna	13
3.2.1 Vogels	13
3.2.2 Zoogdieren	14
3.2.3 Overige soortgroepen.....	14
3.3 Samenvatting	15
4 Effectbeschrijving	17
4.1 Effecten	17
4.1.1 Werkzaamheden	17
4.1.2 Te verwachten effecten	18
4.2 Toetsing.....	19
4.2.1 Vogels	19
4.2.2 Zoogdieren	19
4.2.3 Amfibieën	21
5 Conclusie	23

Kenmerk R001-4492835LUH-dmj-V02-NL

1 Inleiding

Het winkelcentrum De Biezenkamp en omgeving te Leusden staat aan de vooravond van een herinrichting. Deze herinrichting zal mogelijk worden gemaakt door een herziening van het vigerende bestemmingsplan. In een bestemmingsplan moet aannemelijk worden gemaakt dat datgene wat beoogd wordt, ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. Het is mogelijk dat beschermde dieren of planten uit de Flora-en-Faunawet hinder ondervinden van uitvoering van het voornemen. Daarom is het noodzakelijk om inzichtelijk te maken of er beschermde soorten aanwezig zijn, of er een negatief effect op deze soorten te verwachten is en of dat negatieve effect valt te voorkomen. Onderhavige quick-scan bevat dit onderzoek.

In of op korte afstand van de Biezenkamp zijn geen beschermde natuurgebieden of onderdelen uit de (provinciale) Ecologische hoofdstructuur aanwezig, zodat de gebiedsbescherming buiten beschouwing wordt gelaten.

1.1 Kader

Bij een toekomstige ruimtelijke ingreep geldt volgens artikel 9 uit het Besluit op de Ruimtelijke Ordening een onderzoeksplicht. Deze onderzoeksplicht geeft aan dat voor een toekomstige ruimtelijke ontwikkeling onderzoek verricht moet worden naar de bestaande toestand van het gebied en naar de mogelijke, wenselijke ontwikkelingen in dat gebied. Hieronder valt ook een onderzoek in het kader van de Flora-en-Faunawet. Door middel van deze wet wordt een aantal dier- en plantensoorten en hun leefomgeving beschermd. Een ruimtelijke ingreep kan soms leiden tot het overtreden van verbodsbepalingen van de Flora-en-Faunawet. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit kan ontheffing verlenen van de verbodsbepalingen indien aan bepaalde ontheffingscriteria is voldaan.

Samenvattend betekent dit dat inzicht dient te worden verkregen in de aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten of leefgebieden van beschermde diersoorten en in de effecten van de ruimtelijke ingrepen op deze soorten.

1.2 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en/of plantensoorten is bepaald aan de hand van het Natuurloket, literatuuronderzoek en algemene kennis over het voorkomen van de flora en fauna in dit gebied, gecombineerd met een veldbezoek (21 november 2006). Dit veldbezoek is erop gericht om te controleren in hoeverre de soorten aanwezig zijn of in hoeverre het plangebied voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Met de beschikbare informatie en het inzicht in de voorgenomen werkzaamheden wordt een goede inschatting gemaakt van de huidige en de toekomstige betekenis van het gebied voor de te beschermen natuurwaarden uit de Flora-en-Faunawet.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader, de Flora-en-Faunawet, omschreven. Deze wet vormt het toetsingskader waarbinnen de effecten op de te verwachten beschermde soorten worden getoetst. Hoofdstuk 3 beschrijft de karakteristieken van het plangebied met de huidige ecologische betekenis van het gebied en de (beschermde) dier- en plantensoorten die in het gebied voorkomen. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de effectbepaling uitgevoerd waarin de gevolgen van realisatie van het voornemen op de beschermde soorten inzichtelijk wordt gemaakt. Hoofdstuk 5 bevat de conclusie en aanbevelingen ten aanzien van de uitvoering.

2 Wettelijk kader: Flora-en-Faunawet

De Flora-en-Faunawet voorziet in de bescherming van een vrij groot aantal in Nederland aanwezige dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en enkele plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Flora-en-Faunawet.

Op grond van de Flora-en-Faunawet is het verboden: “nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren” (art.11 Flora-en-Faunawet). Als sprake is van aantasting van bepaalde soorten, is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Voor de Flora-en-Faunawet is dit jaar een aantal Algemene Maatregelen van Bestuur (kortweg: de AMvB) opgesteld dat begin 2005 in werking is getreden. Binnen deze AMvB is de stelling, dat voor alle beschermde soorten ontheffing moet worden verkregen voordat mag worden gestart met de werkzaamheden; ten dele losgelaten. Een aantal algemene soorten, de zogenaamde tabel 1-soorten, mogen vanaf 2005 bij bepaalde activiteiten worden verstoord zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Voorbeelden zijn de Dotterbloem, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Het gaat daarbij om de volgende categorieën werkzaamheden:

- Beheer en onderhoud (bijvoorbeeld waterschapsbeheer, natuurbbeheer, landbouw)
- Gebruik (bijvoorbeeld recreatie)
- Ruimtelijke ontwikkeling (bijvoorbeeld waterbouw, wegeaanleg)

Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor bepaalde beschermde soorten. De zorgplicht blijft voor deze soorten echter gewoon gelden, wat betekent dat van de initiatiefnemer “algemeen beschaafd gedrag” wordt verlangd ten aanzien van deze soorten.

De vrijstelling geldt niet bij ruimtelijke ontwikkelingen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (Rugstreeppad, Heikikker, et cetera). Aan deze lijst is een aantal dier- en plantensoorten toegevoegd, die genoemd staan in bijlage 1 van de AMvB (in Nederland bedreigde soorten als Bittervoorn, Waterspitsmuis, Ringslang, et cetera). Hiervoor is een ontheffing nodig wanneer het gaat om een ruimtelijke ontwikkeling. Voor bestendig beheer, onderhoud en gebruik geldt wél een vrijstelling voor deze soorten mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister goedgekeurde gedragscode. In een dergelijk gedragscode staat hoe er het best zo zorgvuldig mogelijk kan worden gehandeld, waardoor schade aan planten- en diersoorten (zoveel mogelijk) wordt voorkomen.

2.1.1 Ontheffing

Wanneer beschermde soorten worden aangetast die niet tot de algemene beschermde soorten behoren, dan moet een ontheffing worden verkregen indien de initiatiefnemer niet over een geaccordeerde gedragscode bezit. Hierbij geldt voor bepaalde soorten een lichte toets en voor andere soorten een uitgebreide toets. Voor de tabel 3-soorten, of de soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan of genoemd in AMvB-bijlage 1, kan alleen vrijstelling/ontheffing worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; Dat betekent dat er alternatieven (zowel voor de locatie als voorgenomen ruimtelijke ingreep) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit
2. Er is sprake van de belangen, vermeld in art. 75, lid 4, sub a of genoemd in art. 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een ruimtelijk project of plan komt naar voren in art. 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van “dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten”
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort

Voor de tabel 2-soorten, de zogenaamde “Overige soorten”, exclusief alle vogelsoorten, geldt de lichte toets: alleen de derde voorwaarde. Voor vogels kan de minister enkel ontheffing verlenen voor overtreding van artikel 10 (opzettelijk verontrusten) nadat de uitgebreide toets doorlopen is. Als een door de minister goedgekeurde gedragscode voorhanden is, waarin wordt vermeld hoe verstoring van broedvogels zoveel mogelijk wordt voorkomen, dan hoeft op basis van deze gedragscode echter geen ontheffing te worden aangevraagd.

Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende maatregelen te nemen. Of en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de minister van LNV in de voorschriften bij de vergunning aangeven. De minister van LNV verleent uiteindelijk ontheffing van artikel 75 van de Flora-en-Faunawet.

2.1.2 Stappenplan

Voordat kan worden gestart met eventueel verstorende werkzaamheden geeft de wet aan dat de volgende handelingen moeten worden doorlopen:

- Bepaling van de waarde ter plaatse van het plangebied en haar directe omgeving voor (beschermde) planten- en diersoorten
- Bepaling van de effecten van de voorgenomen plannen op die soorten en hun leefgebieden
- Bepaling van de mogelijkheden om rekening te houden met die soorten en leefgebieden. Naarmate beter rekening kan worden gehouden met deze leefgebieden is het uiteindelijke

effect geringer. De maatregelen die het effect verkleinen worden wel verzachtende of 'mitigerende' maatregelen genoemd

- Eventueel een vervolgtraject, wanneer mitigerende maatregelen onvoldoende blijken te zijn. Onderdeel hiervan kan uitwerking van compenserende maatregelen zijn

2.1.3 Zorgplicht

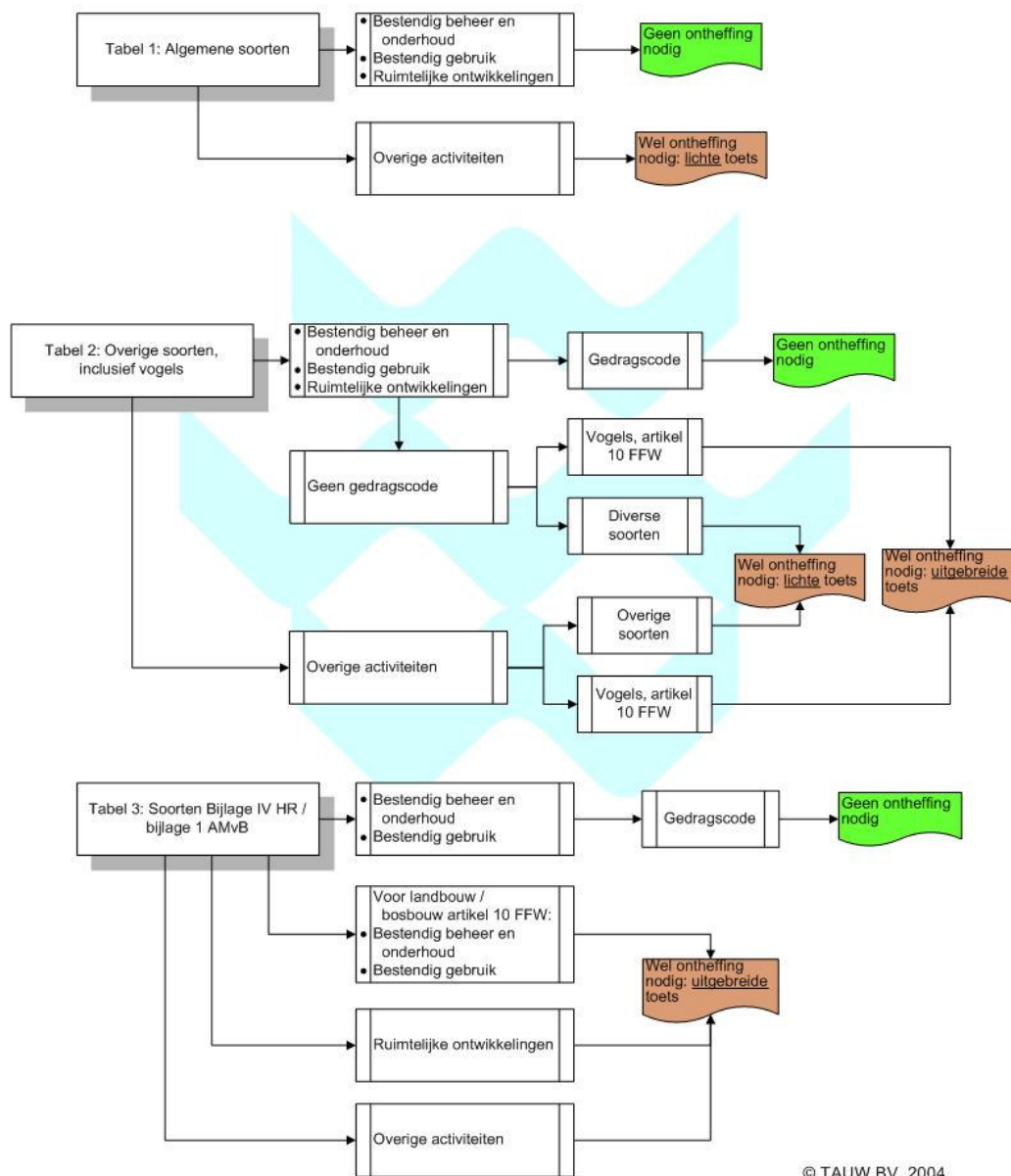
Een groot aantal soorten in Nederland geniet geen directe bescherming via de Flora-en-Faunawet. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om vele soorten insecten, weekdieren, planten, et cetera. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht (artikel 2 van de Flora-en-Faunawet). De zorgplicht is ook van toepassing bij de beschermde soorten waarvoor geen ontheffing hoeft te worden verkregen en houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten (inclusief hun leefomgeving). Concreet betekent dit dat bij een ruimtelijke ingreep rekening moet worden gehouden met alle aanwezige dieren en planten door middel van planning en uitvoering. Als voorbeeld wordt de Bruine kikker genoemd: door de werkzaamheden buiten het voortplantingsseizoen te plannen wordt verstoring van voortplantingswateren van deze soort voorkomen.

2.1.4 Rode lijsten en de Flora-en-Faunawet

Een directe link tussen de recentelijk gepubliceerde Rode Lijsten en de Flora-en-Faunawet bestaat niet; een soort geniet alleen bescherming als deze benoemd is als beschermde soort uit de FFW. Alleen binnen de gedragscodes kunnen bij beschermde Rode Lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden dan voor algemene soorten. Zo is in het geval van een Meerkoet (geen Rode Lijstsoort) relatief eenvoudig om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt omdat deze soort in Nederland algemeen is, maar voor in Nederland bedreigde soorten zoals Grote karekiet, Watersnip en Zwarte stern gaat dit niet op. Voor dergelijke soorten lijkt het noodzakelijk om gedegen onderzoek uit te voeren naar de consequenties van het voornemen op de (populatie van de) soort.

Soorten die wél op een Rode Lijst staan maar niet in de FFW worden genoemd genieten dus geen directe bescherming. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht (artikel 2 van de Flora-en-Faunawet).

Stroomschema beschermingsregime AMvB Flora- en faunawet

© TAUW BV, 2004

Figuur 2.1 Stroomschema beschermingsregime AMvB Flora-en-Faunawet (Bron: Tauw bv)

3 Huidige situatie

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in het centrum van Leusden en bestaat onder andere uit het winkelcentrum De Biezenkamp, Woon- en Zorgcentrum het Hamersveld, basisschool De Brink en andere bebouwing. De westelijke grens wordt gevormd door de Hamersveldseweg, de oostelijke grens door de Lindenlaan en de Torenakkerweg. De woonbebouwing van de Bloemenbuurt vormt de zuidgrens, de woonbebouwing langs Lijsterbeslaan de noordgrens. De Asschatterweg loopt in oost-westelijke richting door het plangebied.

Het plangebied bestaat geheel uit stedelijk gebied. De interne groenstructuur wordt hoofdzakelijk gevormd door platanen en de beplanting rondom de het woon- en zorgcentrum. Het gebied is 's nachts grotendeels verlicht.

3.2 Flora en fauna

De in en om het plangebied aanwezige dier- en plantensoorten zijn allen gerelateerd aan het stedelijk gebied. Het plangebied is grotendeels gesitueerd in kilometerhok 157-460. Het Natuurloket geeft voor dit kilometerhok aan dat er twee soorten vleermuizen aanwezig zijn, evenals een plantensoort van de rode lijst en vier korstmossoorten van de rode lijst. Daarnaast worden elf watervogelsoorten genoemd, waarvan er vijf worden vermeld in de Vogelrichtlijn. Oppervlaktewater, waar dergelijke soorten tot broeden kunnen komen, ontbreekt in of nabij het plangebied zodat deze soorten verder buiten beschouwing worden gelaten. Van de overige diergroepen zijn bij het Natuurloket geen waarnemingen bekend.

Op 21 november 2006 is een bezoek aan het plangebied gebracht om inzichtelijk te maken in hoeverre leefgebieden van vogels, vleermuizen en andere mogelijke beschermde soorten aanwezig zijn. Het veldbezoek valt buiten de perioden dat soortgerichte inventarisaties kunnen worden uitgevoerd, zodat voor de insteek van leefgebieden is gekozen.

3.2.1 Vogels

Het plangebied is geheel gesitueerd in stedelijk gebied. De hier te verwachten broedvogelsoorten zijn een gevolg van deze stedelijke omgeving. Tijdens het veldbezoek is een aantal standvogelsoorten waargenomen, die naar verwachting ook in of in de omgeving van het plangebied tot broeden zullen komen. Het betreft de Kauw, Zwarte kraai, Ekster, Huismus, Spreeuw, Koolmees, Pimpelmees, Merel, Turkse tortel, Heggemus, Winterkoning, Boomkruiper, Vink en Groenling. Ook is een rondtrekkend groepje Staartmezen waargenomen, maar nestgelegenheid voor deze soort lijkt te ontbreken.

Langs de Asschatterweg is een grauwe wilg gesitueerd waar twee nesten in te zien waren. Waarschijnlijk betreft dit Zwarte kraaiennesten. Alle broedvogels genieten bescherming ingevolge de Flora-en-Faunawet en worden genoemd in tabel 2.

3.2.2 Zoogdieren

Door de stedelijke situering is het aantal te verwachten zoogdiersoorten beperkt. Grondgebonden zoogdiersoorten die hier voor kunnen komen betreffen Egel, Bosmuis, Huismuis en Bruine rat, waarvan de eerste twee worden genoemd in tabel 1 van de Flora-en-Faunawet (algemene, beschermde soorten). Daarnaast geeft het Natuurloket aan dat er binnen het betreffende kilometerhok twee soorten vleermuizen zijn aangetroffen. Voor zover deze soorten ook daadwerkelijk binnen het plangebied worden aangetroffen betreft dit de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger. Beide soorten behoren tot de zogenaamde gebouwbewonende vleermuissoorten en worden met regelmaat in het stedelijk gebied aangetroffen. Het plangebied zal naar verwachting een beperkte functie voor vleermuizen hebben. De beplanting rondom het woon- en zorgcentrum en de basisschool, ten zuiden van de Asschatterweg, is door de aanwezigheid van opgaand groen, ruigte, randbeplanting en tuinen geschikt als foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis, en in mindere mate de Laatvlieger. Beide soorten hebben zomerkolonies in gebouwen. Met name de bebouwing ten zuiden van de Asschatterweg lijkt in theorie geschikt als verblijfsruimte, onder andere door de aanwezigheid van gaten in spouwmuren. Ook de schoolgebouwen aan de noordzijde van de Asschatterweg en het noordelijk deel van het winkelcentrum kunnen in theorie ruimte bieden aan vleermuiskolonies, door de aanwezigheid van boegplanken (school), gaten in de muur (hoofdgebouw P.C. Basisschool De Brink) en dakpannen (winkelcentrum). Op dit moment is niet bekend of in het plangebied vleermuiskolonies aanwezig zijn. Alle vleermuissoorten genieten bescherming ingevolge de Flora-en-Faunawet en worden genoemd in tabel 3.1.

3.2.3 Overige soortgroepen

Door de ligging van het plangebied in het centrum van Leusden is het aantal diersoorten beperkt. Met betrekking tot de amfibieën zullen naar verwachting de Bruine kikker en Gewone pad in het plangebied voor kunnen komen, welke in de Flora-en-Faunawet worden genoemd als algemene beschermde soorten (zogenaamde tabel 1-soorten). Beide soorten brengen een belangrijk deel van hun leven op het land door en kunnen al zwerfend op redelijke afstand van het voortplantingswater terecht komen. Ten aanzien van het landbiotoop hebben zowel de Gewone pad als Bruine kikker een sterke voorkeur voor struweelvegetaties, tuinen en parken. Naar verwachting worden beide soorten vooral ten zuiden van de Asschatterweg aangetroffen in lage aantallen. Voortplantingswater is niet aanwezig in de directe omgeving (de waterpartij ten zuiden van het woon- en zorgcentrum bevat beschoeide oevers en zijn niet passeerbaar voor amfibieën).

Beschermde soorten planten, insecten, reptielen, vissen en overige soortgroepen worden niet verwacht als gevolg van het ontbreken van geschikte standplaatsen of leefgebieden.

3.3 Samenvatting

De in het plangebied aanwezige beschermde soorten worden genoemd in tabel 3.1

Tabel 3.1 **Beschermde soorten**

Soorten	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3
Broedvogels		x	
Egel	x		
Bosmuis	x		
Gewone dwergvleermuis			x
Laatvlieger			x
Bruine kikker	x		
Gewone pad	x		

Kenmerk R001-4492835LUH-dmj-V02-NL

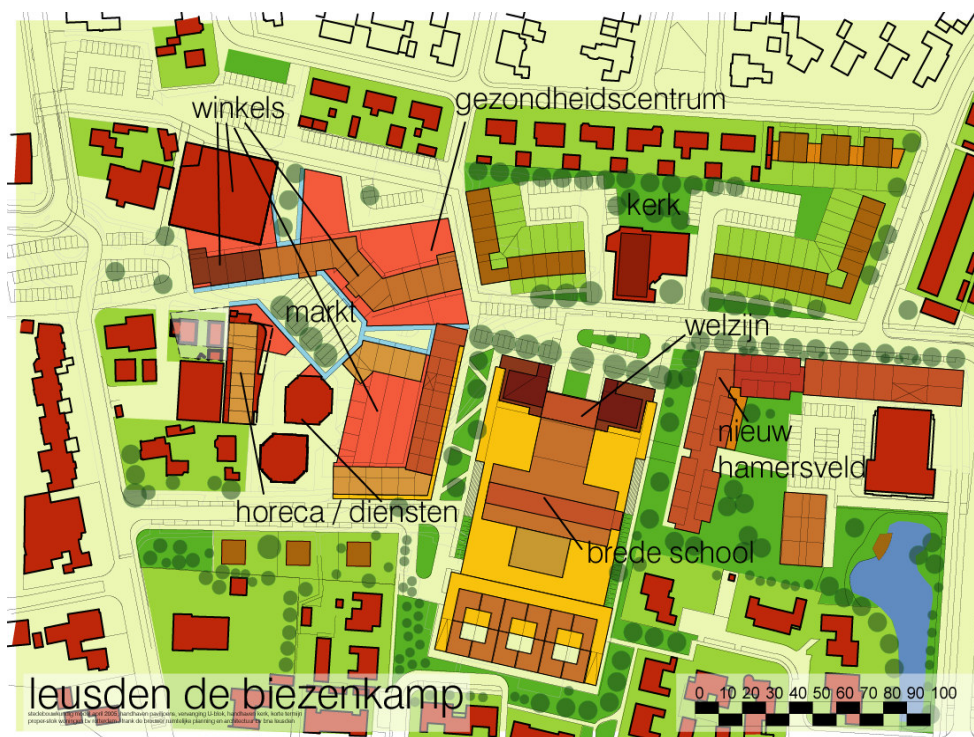
4 Effectbeschrijving

De effectbeschrijving is als volgt opgebouwd. Gestart wordt met een beknopte samenvatting van de werkzaamheden die door middel van de herziening van het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt en met de voor de natuurwaarden relevante effecten die hierbij op kunnen treden. Vervolgens worden deze effecten getoetst op de in en om het plangebied aanwezige natuurwaarden.

4.1 Effecten

4.1.1 Werkzaamheden

Het plangebied wijzigt ingrijpend van uiterlijk. Figuur 4.1 geeft de toekomstige situatie weer. Om de beoogde herontwikkeling van De Biezenkamp mogelijk te maken zal een deel van de bestaande bebouwing worden verwijderd en wordt de huidige groenstructuur eveneens grotendeels verplaatst. Mogelijk wordt een deel van de platanen weer gebruikt om het nieuwe winkelcentrum mee aan te kleden.

Figuur 4.1 Herinrichting Leusden De Biezenkamp

Figuur 4.2 geeft de locaties weer van de bebouwing die gehandhaafd blijft (rood omlijnd). Een groot deel van de bebouwing zal verdwijnen, waaronder de P.C. Basisschool De Brink, een gedeelte van het bestaande winkelcentrum en een belangrijk deel van het woon- en zorgcentrum Hamersveld.

Figuur 4.2 Te handhaven bebouwing en begrenzing plangebied (rood omlijnd)

4.1.2 Te verwachten effecten

Als gevolg van de uitvoering en realisatie zijn de volgende effecten te verwachten die mogelijk nadelig zijn voor de aanwezige natuurwaarden:

- Aantasting van leefgebied door sloopwerkzaamheden
- Verstoring door aanlegwerkzaamheden

Verstoring door toekomstig gebruik zal niet aan de orde zijn omdat de toekomstige functie van het plangebied vergelijkbaar is met het huidige gebruik. Ook verstoring van verlichting zal naar verwachting geen rol spelen omdat het plangebied in de huidige situatie ook al grotendeels verlicht is. Bij de vleermuizen wordt hier specifiek aandacht aan besteed.

4.2 Toetsing

In het plangebied zijn de volgende beschermde groepen en soorten aanwezig:

- Vogels: nagenoeg alle broedvogelsoorten
- Zoogdieren: Gewone dwergvleermuis, Laatzvlieger, Egel, Bosmuis
- Amfibieën: Gewone pad en Bruine kikker

Per groep wordt beschreven in hoeverre een negatief effect valt te verwachten op de aanwezigheid, wat de consequenties zijn ten aanzien van de Flora-en-Faunawet en hoe een negatief effect eventueel kan worden voorkomen.

4.2.1 Vogels

Alle broedvogels genieten bescherming als tabel 2-soort binnen de Flora-en-Faunawet. Concreet betekent dit dat er geen verstoring van soorten plaats mag vinden, waarbij de soort schade ondervindt. Dit betekent onder andere dat er geen verstoring van nesten of broedende vogels mag optreden ten tijde van het broedseizoen. Holten van spechten en roofvogelnesten zijn zelfs jaar rond beschermd omdat deze worden gezien als een vaste verblijfplaats.

Gevolgen

De realisatie van De Biezenkamp heeft tot gevolg dat een deel van de bestaande bebouwing wordt verwijderd en dat een groot deel van de huidige beplanting zal verdwijnen. Tijdens het veldbezoek zijn de platanen en overige bomen van voldoende dikte gecontroleerd op de aanwezigheid van spechtengaten, met als resultaat dat geen spechtengaten zijn waargenomen. Ook roofvogelnesten zijn niet aanwezig. Het plangebied zal echter wél fungeren als broedgebied voor een aantal algemene stadsvogelsoorten, dat (afhankelijk van de soort) zowel in het struweel, de bomen als in de bebouwing kan broeden. Deze soorten kunnen dus worden verstoord of nesten kunnen worden aangetast wanneer de werkzaamheden starten ten tijde van het broedseizoen. Het broedseizoen loopt van 15 maart tot en met 31 juli.

Voorkomen van verstoring en aantasting

Verstoring van broedende vogels of aantasting van nesten kan eenvoudig worden voorkomen door de werkzaamheden niet te starten ten tijde van het broedseizoen. Wanneer de werkzaamheden starten buiten het broedseizoen zijn broedende vogels en nesten afwezig, waardoor er logischerwijs geen verstoring plaats kan vinden.

4.2.2 Zoogdieren

De in het plangebied te verwachten zoogdierensoorten betreffen de Egel, Bosmuis (beide Tabel 1-soorten) en Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger (beide Tabel 3-soorten). Ten aanzien van Bosmuis en Egel geldt dat verstoring of aantasting zoveel mogelijk moet worden voorkomen, maar dat een ontheffing van de Flora-en-Faunawet niet hoeft te worden verkregen bij aantasting van het leefgebied. Dit geldt niet voor de Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger; voor deze

soorten geldt dat het gehele leefgebied beschermd is. Voor elke ingreep die zorgt dat de kwaliteit van het leefgebied dusdanig wordt verlaagd dat kolonies van (één van) beide soorten worden aangetast dient een ontheffing van de Flora-en-Faunawet te zijn verkregen, voordat wordt gestart met uitvoering van de werkzaamheden.

Gevolgen

Egel en Bosmuis kunnen in theorie alle groenstructuren binnen het plangebied jaarrond benutten als leefgebied. Dit betekent dat te allen tijde verstoring van beide soorten plaats kan vinden wanneer de groenvoorzieningen worden verwijderd.

Voor de vleermuizen geldt dat geen onderdelen van het landschap mogen worden aangetast die cruciaal zijn voor het voortbestaan van een kolonie. Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit paarplaatsen, jachtgebieden, kolonies en vliegroutes tussen de verschillende onderdelen. Het plangebied kan mogelijk ruimte bieden aan kolonies; beide soorten zijn gehuisvest in bebouwing. In principe kan het gehele plangebied worden gebruikt als jachtgebied, waarbij een voorkeur zal bestaan voor de groenstructuren (grotere insectenrijkdom, dus meer voedsel). De sloop van bebouwing kan leiden tot aantasting van kolonies van Gewone dwergvleermuizen en/of Laatvliegers. Het verwijderen van de beplanting kan leiden tot verlies in areaal aan jachtgebied. Beide soorten kunnen hinder ondervinden wanneer met name vliegroutes worden verlicht. Ten aanzien van verlichting wordt gesteld dat de totale intensiteit aan straatverlichting in het plangebied min of meer gelijk zal blijven aan de huidige situatie. Er wordt daarom niet verwacht dat er sprake zal zijn van verstoring van vliegroutes door verlichting.

Voorkomen van verstoring en/of aantasting

Het is op dit moment niet duidelijk wat het daadwerkelijke gebruik van het plangebied door vleermuizen is. Derhalve wordt aanbevolen om een vleermuizeninventarisatie uit te voeren in juni en juli, gericht op de aanwezigheid van kolonies in het plangebied. Wanneer kolonies worden aangetroffen, kan verstoring ervan worden voorkomen door in de periode mei – augustus geen sloopwerkzaamheden te verrichten. In de winterperiode kunnen gebouwen worden gesloopt. Ten aanzien van de grondgebonden soorten geldt dat de Egel in de winterperiode schuilplaatsen in onder andere groenstructuren opzoekt om te overwinteren. Met name aan de zuidzijde van de Asschatterweg is groen aanwezig dat kan fungeren als winterslaapplaats. Aanbevolen wordt om het groen na het broedseizoen van de vogels, maar vóór het winterseizoen van de Egels te verwijderen in de periode augustus – oktober. De Bosmuis is jaarrond aanwezig, maar kan in de winterperiode huizen in trekken. Ook voor deze soort geldt dat het verwijderen van struweel het beste kan worden gedaan in de periode augustus – oktober, als de jongen groot genoeg zijn om zelf te kunnen vluchten bij werkzaamheden.

4.2.3 Amfibieën

De Bruine kikker en Gewone pad komen buiten het voortplantingsseizoen in het plangebied voor en zoeken eind oktober – begin november winterverblijven op het land op tussen boomwortels, in schuren, oude muizenholen, et cetera.

Gevolgen

Het is niet mogelijk om verstoring of aantasting van beide soorten in de periode augustus – oktober voor 100 % uit te sluiten. Er is altijd de kans dat een rondzwervend exemplaar zich ophoudt onder het struweel wat gekapt wordt. De verwachting is echter dat een exemplaar tijdig het te kappen deel weet te verlaten als gevolg van deze verstoring, zodat er geen fysieke schade optreedt. Bij werkzaamheden in het winterseizoen is een reële kans aanwezig op het verstoren van beide soorten. De dieren zijn dan in een staat van winterrust en niet meer bij machte om tijdig te vluchten. De kans op sterfte van de verstoorde exemplaren is daarom aanzienlijk groter dan bij verstoorde exemplaren buiten het winterseizoen.

Voorkomen van verstoring

Aanbevolen wordt om het groen na het broedseizoen van de vogels, maar vóór het winterseizoen van de amfibieën te verwijderen, in de periode augustus – oktober. Hierdoor wordt verstoring van Gewone padden of Bruine kikkers in winterrust voorkomen.

Kenmerk R001-4492835LUH-dmj-V02-NL

5 Conclusie

Op de locatie De Biezenkamp, in het hart van Leusden, is een aantal diersoorten aanwezig dat bescherming geniet ingevolge de Flora-en-Faunawet. Het betreft nagenoeg alle broedvogelsoorten, twee soorten vleermuizen (Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger), Bosmuis, Egel, Bruine kikker en Gewone pad. Deze soorten kunnen direct worden verstoord of het leefgebied van deze soorten kan worden aangetast wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd in een periode dat deze soorten hier aanwezig zijn. Er is dan een ontheffing van de Flora-en-Faunawet voor de vleermuizen en broedvogels noodzakelijk alvorens mag worden gestart met de werkzaamheden. Voor de overige soorten geldt de zorgplicht; probeer verstoring zoveel mogelijk te voorkomen, binnen de grenzen van wat redelijkerwijs mogelijk is.

Geen ontheffing nodig

Het uitgangspunt van de Flora-en-Faunawet is het voorkomen van verstoring van beschermde diere- en plantensoorten. Wanneer verstoring wordt voorkomen is er immers geen sprake van overtreding van de Flora-en-Faunawet en is een ontheffing niet nodig. Voor zowel de vleermuizen en de vogels geldt dat door een goede planning verstoring te voorkomen valt en daardoor een ontheffing niet hoeft te worden verkregen:

- Vogels: geen versturende activiteiten starten ten tijde van het broedseizoen (15 maart tot en met 31 juli)
- Vleermuizen: geen versturende activiteiten starten ten tijde van het voortplantingseizoen (mei tot en met augustus)

Nader onderzoek en compenserende maatregelen

Aanbevolen wordt om onderzoek te doen naar de actuele aanwezigheid van vleermuiskolonies binnen het plangebied in de maanden juni en juli. Wanneer verblijfsruimten in te vervangen bebouwing worden aangetroffen, kunnen bij de realisatie van de nieuwe gebouwen nieuwe verblijfsruimten worden ingepast ter compensatie van verloren gegane verblijfsruimten.

Zorgplicht

Verstoring van Bosmuis, Egel, Gewone Pad en Bruine kikker valt eveneens voor een belangrijk deel te voorkomen, maar het is in theorie mogelijk dat een enkel individu van deze soorten toch hinder ondervindt van het voornemen. Voor deze soorten geldt dat de minste kans op schade bestaat wanneer de werkzaamheden (en dan vooral het rooien van het struweel aan de zuidzijde van de Asschatterweg) worden uitgevoerd in de periode augustus – oktober. Wanneer per ongeluk toch een van de soorten wordt verstoord is een ontheffing van de Flora-en-Faunawet niet nodig omdat het zogenaamde Tabel 1-soorten betreft. De zorgplicht blijft voor deze soorten van kracht; alles wat redelijkerwijs mogelijk is om verstoring zoveel mogelijk te voorkomen dient te

worden gedaan. Hier wordt aan voldaan door het verwijderen van struweel plaats te laten vinden in de periode dat de kans op schade aan de soorten het kleinst is.